

Beskidy Zachodnie część zachodnia

przykład — część pisemna (wersja C)

1. Osadnictwo wołoskie pojawiło się na obszarze Beskidów Zachodnich w wieku:
  - a. XIII,
  - b. XV i XVI,
  - c. XVIII.
2. Najstarszymi skałami, występującymi w Polsce, są gnejsy, których wiek ocenia się na ok. 3 miliardy lat. Znaleźć je można:
  - a. w północnej części Roztocza,
  - b. w Pieninach,
  - c. w Górach Sowich.
3. Okres szczytowego rozwoju renesansu w sztuce przypada w Polsce na:
  - a. wiek XV,
  - b. wiek XVI,
  - c. drugą połowę XVII wieku.
4. Spośród dziko rosnących w Polsce drzew ochronie gatunkowej podlegają:
  - a. brzoza ojcowska, cis, topola, jarzab szwedzki, limba,
  - b. brzoza ojcowska, cis, dąb czerwony, limba,
  - c. tylko: cis i limba.
5. Za początek zorganizowanego przewodnictwa górskiego w Polsce uznawany jest rok:
  - a. 1875,
  - b. 1901,
  - c. 1920.
6. „Brama Morawska” to:
  - a. przetęcz, oddzielająca Beskid Śląsko-Morawski od Jaworników,
  - b. przetom rzeki Morawy przez Białe Karpaty,
  - c. szerokie obniżenie, rozdzielające łańcuchy Sudetów i Karpat.

- 7. Tatry dzielą się na:**
- Tatry Wysokie, Tatry Niskie, Tatry Zachodnie,
  - Tatry Zachodnie, Tatry Wysokie, Tatry Bielskie,
  - Tatry Wysokie, Tatry Zachodnie, Pogórze Spisko-Gubałowskie.
- 8. Najwyższym wzniesieniem w Beskidzie Sądeckim (1262 m) jest:**
- Radziejowa,
  - Łabowska Hala,
  - Jaworzyna Krynicka.
- 9. Ustawa z 05.10.1868 r., uchwalona z inicjatywy polskich przyrodników przez galicyjski Sejm Krajowy we Lwowie, dotyczyła:**
- ochrony kozic, świstaków i szarotek w Tatrach,
  - ochrony kosodrzewiny w Gorganach, niszczonej przez fabryki olejków,
  - ochrony lasów górskich, zagrożonych nadmiernym wypasem owiec (tzw. „Ustawa Lasowa”).
- 10. Wybitny polski kompozytor z grupy „Młoda Polska”, związany z willą „Atma” w Zakopanem, autor baletu „Harnasie”, to:**
- Mieczysław Karłowicz,
  - Witold Lutosławski,
  - Karol Szymanowski.
- 11. Pierwszą udokumentowaną wycieczkę na Baranią Górę odbył:**
- ksiądz Leopold Szersznik w 1797 r.,
  - Stanisław Staszic w 1805 r.,
  - książe Ludwik Anhalt-Coethen z Pszczyny w 1810 r.
- 12. Górską Odznaką Turystyczną („GOT”) została ustanowiona przez:**
- Polskie Towarzystwo Krajoznawcze w 1906 r.,
  - Polskie Towarzystwo Tatrzańskie w 1935 r.,
  - Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w 1952 r.
- 13. Będąc w górach w obliczu zbliżającej się burzy należy:**
- wyjść na grzbiet (grań), by móc ustalić możliwe kierunki wyładowań atmosferycznych,
  - schować się pod drzewo o możliwie gęstej, szerokiej koronie w celu uniknięcia przemoknięcia,
  - unikać eksponowanych miejsc, odłożyć metalowe przedmioty i usiąść, izolując się od podłoża.

- 14. Jeśli w górach widzę nisko lecący śmigłowiec i potrzebuję pomocy, to:**
- pomacham mu rękaw lewo i w prawo,
  - rozłożę na stoku białą płachtę, chusteczkę, kartkę itp.,
  - uniosę obie ręce do góry tworząc znak litery „Y”, co w międzynarodowym kodzie oznacza „yes” – „tak, potrzebuję pomocy!”.
- 15. Pomoc w górach wzywamy:**
- 6 razy na minutę w równych odstępach (odpowiedź 3 razy na minutę) dowolnymi, dostępnymi środkami zapewniającymi komunikatywność w danych warunkach,
  - co minutę (odpowiedź co dwie minuty), w dzień gwizdkiem, w nocy latarką warunkach białym światłem,
  - o każdej nieparzystej godzinie (odpowiedź o każdej parzystej godzinie) 6 razy w ciągu minuty, dowolnym środkiem uzgodnionym z GOPR-em.
- 16. Prześladowania protestantów, które stanowiły początek kontrreformacji na Śląsku Cieszyńskim, rozpoczął po powrocie na łono katolicyzmu:**
- książę Wacław III Adam w 1578 r.,
  - książę Adam Wacław w 1610 r.,
  - księżna Elżbieta Lukrecja w 1629 r.
- 17. Wojna polsko-czeska o Śląsk Cieszyński, zakończona bitwą pod Skoczowem, miała miejsce:**
- w grudniu 1918 r.,
  - w styczniu i lutym 1919 r.,
  - w lutym 1920 r.
- 18. Beskidy Zachodnie zbudowane są:**
- z naprzemianległych ławic piaskowców i łupków z wkładkami zlepieńców, margli i wapieni, obejmowanych wspólną nazwą fliszu karpackiego,
  - ze skał fliszowych, osadowych i częściowo metamorficznych, obejmowanych wspólną nazwą płaszczowiny magurskiej,
  - z warstwowo utawicowanych piaskowców, łowców i wapieni pochodzenia fliszowego, nasuniętych w neogenie z Karpat Wewnętrznych na płaszczowinę śląską.
- 19. Gatunek rośliny, która jest symbolem Babiogórskiego Parku Narodowego, to:**
- sasanka alpejska,
  - okrzyn jeleni,
  - przywrotnik babiogórski.

20. „Cis Raciborskiego” to:

- a. podgatunek cisa pospolitego o krótszych i węższych igłach, znany z Beskidów i Roztocza, nazwany tak na cześć wybitnego botanika, prof. Mariana Raciborskiego,
- b. okaz cisa pospolitego, posadzony w 1898 r. w parku uzdrowiskowym w Jaworzu przez wybitnego botanika, prof. Mariana Raciborskiego,
- c. liczący ok. 670 lat okaz cisa pospolitego, rosnący w Harbutowicach koło Sułkowic, pomnik przyrody, nazwany tak na cześć wybitnego botanika, prof. Mariana Raciborskiego.

21. Jan Wałach i Ludwik Konarzewski to artyści plastycy, którzy byli związani z:

- a. Bystrą Śląską,
- b. Ustroniem,
- c. Istebną.

22. „Stara chałupa” – filia Muzeum w Żywcu, z ekspozycją przedstawiającą kulturę materialną dawnej wsi żywieckiej, znajduje się:

- a. w Ujsołach,
- b. w Milówce,
- c. w Jeleśni.

23. „Łowieziok, trojok, mietlorz” – to na Śląsku Cieszyńskim nazwy:

- a. tańców ludowych,
- b. tradycyjnych „zawodów” rzemieślniczych, wykonywanych dawniej we wsiach beskidzkich,
- c. „stanowisk pracy” przy zbiorowej organizacji żniw.

24. Stanik o specjalnym kroju przy sukni cieszyńskiej, bez rękawów, uszyty beskidzkich aksamitu w kolorze zwykle czarnym lub wiśniowym, zdobiony bogatym złotym lub srebrnym haftem – to:

- a. kabotek,
- b. żywotek,
- c. lajbik.

25. Dział wodny między zlewiskami Soły i Skawy przebiega przez:

- a. Przełęcz Klekociny, Jałowiec, Cichą, Wytrzyszczon,
- b. Lasek, Czerniawę Suchą, Lachów Gron, Wytrzyszczon,
- c. Przełęcz Klekociny, Jałowiec, przełęcz Opaczne, Solniska.

26. Drogowe przejście graniczne w Zwardoniu znajduje się na terenie przysiółka:

- a. Skalanka,
- b. Groń,
- c. Myto.

27. Najwyższą dostępną komunikacyjnie przełęczą spośród niżej wymienionych jest:
- Przełęcz Salmopolska,
  - Przełęcz Lipnicka (Krowiarki),
  - przełęcz Glinne.
28. Trzy Kopce, Malinów, Skrzyczne, Muronka – to szczyty, których cechą wspólną jest to, że:
- ich wysokość przekracza 1100 m n.p.m.,
  - wszystkie leżą na dziale wodnym pomiędzy zlewniami górnego biegu Wisły i Soły,
  - w ich zboczach występują zinwentaryzowane jaskinie.
29. Pasma Żurawnicy i Gołuszkowej Góry rozciąga się między:
- Makowem Podhalańskim a Zembrzycami,
  - Pewłą Wielką a Stryszawą,
  - Krzeszowem a Suchą Beskidzką.
30. Najkrótsze znakowane zejście (szlak turystyczny) ze schroniska PTTK na Stożku w Beskidzie Śląskim prowadzi
- na przełęcz Kubalonkę,
  - do Wisły Łabajowa,
  - do Wisły Dziehcinki.